

Wielkopąkowiec porzeczkowy **- groźny szkodnik porzeczki**

Wielkopąkowiec porzeczkowy to najgroźniejszy szkodnik porzeczki czarnej. Jego obecność na plantacji przyczynia się do znacznych strat w plonie. Dwadzieścia procent lub więcej porażonych pąków powoduje, że produkcja staje się mało opłacalna, ponieważ krzewy słabiej plonują.

Szkodnik ten to mały, biały szpeciel o długości ok. 0,25 mm, z dwiema parami nóg na przedzie ciała. Żeruje w pąkach porzeczki, gdzie składa jaja. Zasiedlone przez szpeciele pąki stają duże, mają zmieniony kształt. Mimo, że wiosną rozluźniają się, to nie rozwijają się z nich liście i kwiaty, a późną wiosną porażone pąki zasychają. Krzewy podczas zimy w większym stopniu narażone są na przemarzanie. Przed kwitnieniem porzeczki w jednym pąku może znajdować się nawet 30 tys. sztuk szpecieli. Wiosną po rozluźnieniu pąków wychodzą na powierzchnię liści i pędów, a z wiatrem, z deszczem, na ciele owadów przenoszone są na sąsiednie pędy, inne krzewy i uprawy, czasem na duże odległości.

Źródłem zakażenia są sadzonki, pojedyncze krzewy lub całe plantacje zasiedlone przez szkodnika. W ciągu roku rozwija się od 3 do 5 pokoleń szkodnika.

Wielkopąkowiec porzeczkowy jest wektorem groźnej choroby wirusowej – rewersji porzeczeki czarnej.

Lustracje plantacji należy prowadzić pod koniec marca i w kwietniu. Wykonuje się co najmniej 1-2 lustracje plantacji na obecność „galasowatych” pąków zasiedlonych przez szkodnika. Na plantacjach do 2 ha należy przejrzeć wszystkie rzędy, na większych obserwacje prowadzić w co drugim lub w co trzecim rzędzie na całej długości.

Najważniejsza w ograniczeniu liczebności tego szkodnika jest profilaktyka:

- zaleca się wycinanie i palenie zasiedlonych krzewów;
- nowe plantacje należy zakładać ze zdrowych sadzonek pochodzących z kwalifikowanych szkółek;
- przy zakładaniu plantacji należy zwracać uwagę na odporność odmian.

Odmiany odporne na tego szkodnika to m.in. Ceres, Polares; mało podatne: Ores, Tisel, Ben Gairn, Ben Connan,; średnio wrażliwe: Tines, Ruben, Ojebyn, Tiben, Polben.

Do zwalczanie chemicznego tego szkodnika można użyć środki: Ortus 05 SC lub Amarant 05 SC w dawce 1,5 l/ha łącznie z adiuwantem Slippa w dawce 0,1 l/ha. Można wykonać maksymalnie 2 zabiegi w sezonie w odstępie 7-10 dni. Preparaty można stosować w okresie od początku kwitnienia (po rozwinięciu się pierwszych nabrzmiałych pąków kwiatowych) do pełni kwitnienia. Należy przestrzegać zasad bezpieczeństwa pszczół.

Preparat Siarkol Extra 80 WP stosowany w okresie pęknięcia pąków (około 3 tygodnie przed kwitnieniem) do zwalczanie amerykańskiego mączniaka agrestu ogranicza również występowanie wielkopąkowca porzeczkowego.

Dobre efekty uzyskiwali producenci, którzy wczesną wiosną opryskiwali krzewy olejami parafinowymi z preparatami lub nawozami siarkowymi, które są dozwolone do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Zabieg taki można wykonać w fazie pęknięcia pąków, ale zanim pojawi się zielona tkanka. Należy opryskiwać suche rośliny, najlepiej, gdy w najbliższych dniach

temperatura jest rosnąca. Zaklejenie pąków uniemożliwi wychodzenie szkodników z pąków i przyczyni się do ograniczenia się ich liczebności.

Wiesława Kaczorek